

TALOUSARVIO 2020 JA TALOUSSUUNNITELMA 2021-2022

Johtokunta 13.12.2019

SISÄLLYSLUETTELO

1	SAARIKAN TALOUSARVIO 2020 JA TALOUSSUUNNITELMA 2021-2022	2
2	SAARIKAN LIIKETOIMINTASUUNNITELMA.....	2
2.1	LIIKETOIMINTA-AJATUS	2
2.2	ARVOT	2
2.3	VISIO.....	2
2.4	STRATEGISET TAVOITTEET, TOIMENPITEET JA KEHITTÄMISHANKKEET.....	3
3	SAARIKAN JOHTAMISJÄRJESTELMÄ.....	4
3.1	HALLINTOA JA TOIMIVALTAA KOSKEVAT LINJAUKSET.....	4
3.2	ORGANISOINTI	4
3.3	ESIMIESTYÖ	4
3.4	JOHTAMISEN RAKENTEET	5
3.5	TOIMINNAN SEURANTA JA RAPORTOINTI	5
3.6	VIESTINTÄ.....	6
3.7	PALKKAUS JA PALKITSEMINEN	6
4	YLEISPERUSTELUT	6
4.1	TOIMINTAYMPÄRISTÖ JA TAVOITTEET	6
4.1.1	<i>Alueen väestö ja palvelutarpeet</i>	<i>6</i>
4.2	SAARIKAN ROOLI SoTe KUNTAYHTYMÄN PALVELUIDEN TUOTTAJANA	6
4.3	TAVOITTEET VUODEN 2020 TALOUSARVIOSSA	7
4.4	SAARIKAN TALOUS 2020	8
4.4.1	<i>Tulosuunnitelma</i>	<i>8</i>
4.4.2	<i>Rahoitussuunnitelma</i>	<i>8</i>
4.5	SAARIKAN TALOUS 2021-2022	8
4.5.1	<i>Tulosuunnitelma 2021-2022</i>	<i>8</i>
4.5.2	<i>Rahoitussuunnitelma 2020-2022.....</i>	<i>10</i>
4.6	TALOUSARVION SITOVUUS	10
5	KÄYTTÖTALOUSOSA.....	11
5.1	HALLINTO- JA TUKIPALVELUT	11
5.2	HYVINVOINNIN JA TERVEYDEN EDISTÄMISEN PALVELUT	12
5.3	ARJEN TUKEA	14
5.4	TERVEYDEN- JA SAIRAANHOIDON PALVELUT	17
5.5	ERIKOISSAIRAANHOITO	19
6	HENKILÖSTÖ.....	20
6.1	HENKILÖSTÖN MÄÄRÄ JA KEHITYS	20
6.2	HENKILÖSTÖTAVOITTEET	20
7	INVESTOINTIOSA.....	21
7.1	INVESTOINNIT 2020-2022	21
8	LIITTEET.....	22
8.1	TULOSLASKELMA	22

1 SAARIKAN TALOUSARVIO 2020 JA TALOUSSUUNNITELMA 2021-2022

SoTe kuntayhtymän Perusturvaliikelaitos Saarikan talousarvio vuodelle 2020 ja taloussuunnitelma vuosille 2021 – 2022 on laadittu yhtymävaltuuston vahvistamassa talousarviossa ja sen oheisaineistona olevissa tilaustaulukoissa määriteltyjen palvelutilausten mukaisesti.

Yhtymävaltuuston vahvistamassa SoTen vuoden 2020 talousarviossa palveluiden järjestämiseen varatut määrärahat laskevat vuoden 2019 tarkistetun talousarvion tasosta 0,04 % prosenttia, 72,48 miljoonasta eurosta 72,45 miljoonaan euroon.

SoTen palvelutilauksen toteuttaminen edellyttää Saarikalta merkittävää palvelutuotannon tehostamista.

Saarikan talousarvioesitys muodostuu viidestä eri tekijästä: yleisperustelut, käyttötalousosa, henkilöstö, investointiosa, tuloslaskelma ja rahoituslaskelma. Tähän asiakirjaan on lisäksi sisällytetty myös Saarikan liiketoimintastrategia sekä johtamisjärjestelmän kuvaus.

Näiden lisäksi talousarvioesitykseen on liitetty oheisaineistoksi SoTen talousarvion oheisaineistona olevat tilaustaulukot, joissa SoTen Saarikalta tilaamia palveluja on määritelty tarkemmalla tasolla. Tilaustaulukoissa määritellyt palvelutilaukset ovat luonteeltaan ohjaavia, eivätkä ne ole SoTe valtuustoon nähden sitovia. Saarikan palvelutuotantoa on suunniteltu toteutettavan tilaustaulukoiden mukaisesti ja talousarvio on rakennettu sen mukaisesti.

2 SAARIKAN LIIKETOIMINTASUUNNITELMA

Perusturvaliikelaitos Saarikka on SoTe kuntayhtymän liikelaitos, josta käytetään nimeä Saarikka. Saarikan kotipaikka on Saarijärvi.

2.1 Liiketoiminta-ajatus

Saarikka tuottaa SoTe kuntayhtymän ja mahdollisten muiden asiakkaiden siltä tilaamat sosiaali- ja terveydenhuollon palvelut.

2.2 Arvot

- Avoimuus ja luotettavuus
- Yhteistyö ja arvostus
- Kannustavuus ja osallistavuus
- Taloudellisuus ja tuottavuus
- Innovatiivisuus

2.3 Visio

Saarikka on kuntien ja kuntalaisten arvostama palvelutuottaja, joka tuottaa laadukkaita sosiaali- ja terveyspalveluita ammattitaitoisesti, luotettavasti ja kustannustehokkaasti. Saarikka on erinomaisen työnantajamaineensa ansiosta haluttu työpaikka.

- Palvelut täyttävät tilaajan palveluille asettamat vaatimukset (mm. sisältö, laatu, määrä, saavutettavuus, vaikuttavuus ja hinta)
- Palveluiden tuotantokustannusten vuosittainen kasvu on pienempää kuin maassa keskimäärin
- Ammattitaitoinen ja motivoitunut henkilöstö muodostaa Suomen parhaan työpaikan

2.4 Strategiset tavoitteet, toimenpiteet ja kehittämishankkeet

	Tyytyväiset asiakkaat (sote, kunnat ja kuntalaiset)	Innostunut henkilöstö	Sujuva ja vaikuttava toiminta	Terve talous
Strategiset tavoitteet / Päämäärät	<p>Palvelut tuotetaan SoTe kuntayhtymän asettamien tavoitteiden ja palveluiden myöntämiskriteereiden mukaisesti, vaikuttavasti ja taloudellisesti tehokkaasti, tarkoituksenmukaisina palvelukokonaisuuksina.</p> <p>Kuntalaiset tuntevat Saarikan palvelut ja tietävät mihin ottavat yhteyttä niitä tarvittaessa</p>	<p>Määrältään ja rakenteeltaan optimaalinen, osaava ja motivoitunut henkilöstö muodostaa Saarikasta Suomen parhaan sote-alan työpaikan /työyhteisön.</p>	<p>Saarikan yksiköiden ja työntekijöiden tehtävät ja yhteistoiminta on suunniteltu niin, että asiakkaat saavat tarvitsemansa kokonaisvaltaiset palvelut oikea-aikaisesti ja palvelut ovat sujuvasti ja esteettömästi saavutettavissa sähköisesti tai fyysisesti mahdollisimman lähellä palveluiden tarvisijoita.</p>	<p>Kapasiteetti ja resurssit vastaavat tilaustaulukoissa määriteltyä/ennakoitua kysynnän tasoa</p> <p>Tuotettujen palveluiden yksikkökustannukset ovat korkeintaan valtakunnallisesti keskimääräistä tasoa.</p> <p>Yksikkökustannusten vuosittainen kasvu on pienempää kuin Suomessa keskimäärin.</p>
Keskeiset toimenpiteet tavoitteiden saavuttamiseksi / mittarit	<p><i>Toimenpide:</i> SoTen tilaustaulukoiden toteutumisen varmistaminen, jatkuvan palvelutarpeen arvioinnin, seurannan ja raportoinnin toteutuminen. <i>Mittari:</i> Tilaustaulukot, toteutuma</p> <p><i>Toimenpide:</i> Kuntalaisviestinnän toteuttaminen, asiakaskokemuksen kerääminen ja asiakasosallisuuden mahdollistaminen palvelutuotannon suunnittelussa <i>Mittari:</i> Asiakaspalaute, kokemusasukkaat, kehittäjäasiukkaat</p> <p><i>Toimenpide:</i> Asiakas-/potilasturvallisuuden varmistaminen, mm. laiteturvallisuuden osalta. <i>Mittari:</i> Potilas-/asiakasvahingot ja vaaratilanteet, Hai-pro-ilmoitukset ja toimintamalli vakavissa vaaratilanteissa</p>	<p><i>Toimenpide:</i> Aktiivisen ja suunnitelmallisen/ennakoivan henkilöstö- ja työhyvinvointipolitiikan toteuttaminen <i>Mittari:</i> Henkilöstösuunnitelman toteuttaminen, henkilöstömitoitusten toteutuminen, rekrytointien onnistuminen, työhyvinvointiohjelman toteuttaminen, sairauspoissaolojen vähentyminen</p> <p><i>Toimenpide:</i> Palkkausjärjestelmän kilpailukyvyistä huolehtiminen, palkkataso naapureiden/verrokeiden tasolla <i>Mittari:</i> Saarikan palkkatason ja –mallin vertailu verrokeihin</p> <p><i>Toimenpide:</i> Sisäisen viestinnän (ml. palaute-/aloitejärjestelmän) jatkuva kehittäminen <i>Mittari:</i> henkilöstökysely, aloitteiden ja palautteiden määrä</p>	<p><i>Toimenpide:</i> Johtamisjärjestelmän sekä johtamisen ja esimiestyön jatkuva kehittäminen <i>Mittari:</i> Itsearvionti, henkilöstökysely</p> <p><i>Toimenpide:</i> Palvelutuotannon käytännöistä johtuvan turhan/lisäkysynnän minimointi ja asiakkaalle lisäarvoa tuottavan ajan maksimointi <i>Mittari:</i> Asiakaskohtaisten kontaktien ja suoritteiden määrä</p>	<p><i>Toimenpide:</i> Talouden ja toiminnan reaaliaikainen raportointi <i>Mittari:</i> Kuukausi- ja osavuosi katsaukset, verrokkiraportit</p> <p><i>Toimenpide:</i> Palveluiden yksikköhintojen seuranta <i>Mittari:</i> kuukausiraportointi</p> <p><i>Toimenpide:</i> Saarikan omaa tuotantoa tukevien/ täydentävien palvelutuotannon vaihtoehtojen hakeminen. <i>Mittari:</i> Eri palveluvaihtoehtojen valikoima.</p>
Kehittämishankkeet	<ol style="list-style-type: none"> 1. Asiakkaiden ohjauksen ja neuvonnan, palvelutarpeen arvioinnin ja palveluiden myöntämiseen liittyvien roolitusten täsmäntäminen sekä palveluiden myöntämisperusteiden toimeenpanon tarkentaminen 2. Vastaanotto- ja palveluiden kokoaminen yhtenäiseksi Saarikan sote-keskuskokonaisuudeksi ja palveluiden saatavuuden ja saavutettavuuden parantaminen etävastaanottopalveluja kehittämällä 3. Kotihoidon palveluiden virtualisointi ja teknologian hyödyntäminen 4. Asumispalveluiden monipuolistaminen 5. Terveystyöarvio-mallin hyödyntäminen 6. Toimitilojen käytän tehostaminen 			

3 SAARIKAN JOHTAMISJÄRJESTELMÄ

Saarikan johtamisjärjestelmällä tarkoitetaan kaikkea sitä toimintaa, jolla Saarikan perusteh-
tävän toteuttaminen ja tehokas toiminta varmistetaan. Johtamisjärjestelmä koostuu mm.
toiminnan suunnittelusta ja tavoiteasetannasta, toiminnan organisoinnista,
toimivaltasuhteiden määrittelystä ja vastuutuksista, seurannan, mittaamisen ja raportoinnin
järjestämisestä, viestinnästä sekä palkkaus- ja palkitsemiskäytännöistä.

3.1 Hallintoa ja toimivaltaa koskevat linjaukset

Saarikan johtamisjärjestelmään liittyvät hallintoa ja toimivaltaa koskevat päälinjaukset on
määritelty SoTe kuntayhtymän perussopimuksessa ja hallintosäännössä. Niiden mukaan

- johtokunta vastaa strategisista asioista, päättää virkojen ja toimien perustamisesta ja
toimii operatiivisen johdon tukena ja ohjaajana organisaation toiminnan johtamisessa
ja kehittämissä
- liikelaitoksen johtaja päättää Saarikan toiminnan organisoinnista, organisaation
sisäisestä työnjaosta sekä Saarikan viran- ja toimenhaltijoiden tehtävistä ja
toimivallasta
- liikelaitoksen johtajan apuna on johtoryhmä, johtoryhmässä keskustellaan ja sovitaan
yhteisistä koko Saarikkaa koskevista asioista ja linjauksista
- Saarikan sisäiset roolitukset, toimivaltasuhteet ja vastuut on määritelty
päätösvaltataulukoilla
- henkilöstöasiat on määritelty henkilöstösäännössä

3.2 Organisointi

Saarikan toiminnot on jaettu palvelualueisiin, palvelualueet edelleen vastuualueisiin ja
vastuualueet toimintayksiköihin. Näiden lisäksi omina vastuualueina ovat henkilöstöpalvelut
sekä hallinto- ja tukipalvelut.

Henkilöstön ja työnantajan välinen yhteistoiminta on organisoitu yhteistyötoimikunnan ja
paikallisneuvotteluiden sekä pääluottamusmiestapaamisten kautta.

Työsuojeluasiat on organisoitu työsuojelutoimikunnan ja työsuojeluorganisaation kautta.

Tietoturvaan liittyvät toimintatavat, organisaatio ja roolitukset on määritelty Saarikan
tietoturvapoliittika-asiakirjassa sekä tietoturvasuunnitelmassa. Tietoturvaa koordinoidaan
tietoturvaryhmässä sekä tietosuojavastaavat on nimetty.

Potilasturvallisuuteen liittyvät toimintatavat, organisaatio ja roolitukset on määritelty
potilasturvallisuussuunnitelmassa. Potilasturvallisuustyöryhmä kokoontuu säännöllisesti.

3.3 Esimiestyö

Esimiestyön organisoinnin lähtökohtana on varmistaa asetettujen tavoitteiden
toteutuminen.

Palvelualueiden esimiehinä toimivat palvelujohtaja ja johtava ylläkäri, vastuualueiden
esimiehinä palvelupäällikkö ja palveluvastaavat, henkilöstöpalveluista vastaa
henkilöstöjohtaja ja hallinto- ja tukipalveluista talous- ja hallintojohtaja. Kullekin esimiehelle
on nimetty sijainen/varaesimies. Sijaiset/varaesimiehet osallistuvat päivittäiseen
johtamiseen varsinaisten esimiesten rinnalla erikseen kunkin vastuualueen osalta
tarkemmin määriteltävällä tavalla.

Liikelaitoksen johtaja, johtava ylläkäri, palvelujohtaja, palvelupäällikkö, henkilöstöjohtaja
sekä talous- ja hallintojohtaja ovat nk. hallinnollisia tehtäviä.

Palveluvastaavat (lähiesimiehet) osallistuvat hallinto- ja esimiestyön ohella myös käytännön asiakastyöhön. Asiakastyöhön osallistuminen vaihtelee vastualueen toiminnan luonteen, henkilöstömäärän sekä toimintayksiköiden määrän perusteella.

Palveluvastaavien työajan käytön suunnittelussa käytetään lähtökohtana seuraava mitoitus:

- alle 10 työntekijän vastuualueella hallintoon käytetään noin 1-2 työpäivää/viikko
- 10-20 työntekijän vastuualueella hallintoon käytetään noin 2-3 työpäivää/viikko
- 20-30 työntekijän vastuualueella hallintoon käytetään noin 3-4 työpäivää/viikko
- yli 30 työntekijän vastuualueella hallintoon käytetään noin 4-5 työpäivää/viikko

Nk. hallinnollisella työllä/työajalla tarkoitetaan työaikaa, jolloin lähiesimiehen työpanosta ei lasketa varsinaiseen asiakastyön mitoitukseen. Hallinnolliseen työhön varattavan työajan määrään vaikuttavat vastualueen henkilöstömäärän lisäksi toiminnan luonne (esim. vastaanotto, osasto, ympärivuorokautinen asumispalvelu, vuorotyö) sekä toimintayksiköiden määrä ja maantieteellinen toiminta-alue. Vastualueen hallinnolliseen työhön lasketaan varsinaisen lähiesimiehen (palveluvastaava) ja hänen varahenkilönsä (varapalveluvastaava) hallinnolliseen työhön käyttämä yhteenlaskettu työaika. Lähiesimiehet päättävät itse omasta työajankäytöstään Saarikan yleisten periaatteiden sekä palvelujohtajien/-päällikön antamien ohjeiden perusteella.

3.4 Johtamisen rakenteet

- Johtokunnan kokoukset
- Saarikan johtoryhmän kokoukset
- Palvelualueiden johtoryhmien kokoukset
- Esimiespalaverit
- Johdon katselmukset
- Henkilöstöinfot
- Työpaikkakokoukset
- Kehityskeskustelut
- Palautejärjestelmä
- Työsuojelutoimikunnan kokoukset
- Yhteistyötoimikunnan kokoukset
- Tietoturvaryhmän kokoukset
- Asiahallintatyöryhmän kokoukset
- Potilasturvallisuustyöryhmän kokoukset

3.5 Toiminnan seuranta ja raportointi

Saarikan toimintaa sekä liiketoimintasuunnitelman ja talousarvion taloudellisten ja toiminnallisten tavoitteiden toteutumista seurataan suunnitelmallisesti kuukausiraportoinnin ja osavuosikatsausten avulla

- Kuukausiraportoinnissa seurataan suoritteita (mm. Pro consona ja Pegasos), työajankäyttöä (mm. Titania, eHoiva), henkilöstömitoitusten toteutumista (erillinen excel-pohjainen raportointi) sekä talouden toteutumista kirjanpidon raporttien (webraportointi, opiferus) sekä talousjohtajan kokoamien excel-pohjaisten yhdistelmäraporttien avulla. Kuukausiraportit kootaan Saarikan i-asemalle
- Osavuosikatsaukset ja kuukausiraportit käsitellään johtokunnan kokouksissa
- Asia- ja hankekohtainen seuranta järjestetään tapauskohtaisesti
- Ulkoinen tarkastus toteutetaan tarkastuslautakunnan ja tilintarkastajien toimesta. Sisäinen tarkastus toteutetaan sisäisen valvonnan ohjeiden mukaisesti esimiesten ja sisäisten tarkastajien toimesta
- Koko henkilöstöä koskeva henkilöstökysely toteutetaan joka toinen vuosi
- Asiakaskyselyt järjestetään erillisen suunnitelman mukaisesti

3.6 Viestintä

Saarikan viestintää koskevat linjaukset ja tavoitteet, viestinnän kohderyhmät ja välineet on määritelty viestintäsuunnitelmassa.

Saarikan viestinnästä vastaa johtokunta ja viestinnän käytännön toteuttamisesta liikelaitoksen johtaja. Saarikan palvelu- ja vastuualueet vastaavat omasta viestinnästään, tiedottamisestaan ja palvelumarkkinoinnistaan johtokunnan ja liikelaitoksen johtajan vahvistamien linjausten mukaisesti.

3.7 Palkkaus ja palkitseminen

Saarikassa henkilöstön palkkaus perustuu virka- ja työehtosopimukseen sekä niissä määriteltyihin palkkausperusteisiin

Saarikan palkkamallissa määritellään kullekin tehtävällä tehtävän vaativuuteen perustuva tehtäväkohtainen palkka. Henkilökohtainen palkka määritellään henkilökohtaisen työnsuorituksen arviointi- ja henkilökohtaisen palkan määräytymisperusteiden mukaisesti. Johtokunta valitsee vuosittain vuoden työntekijän, työyksikön ja esimiehen. Työsuojelutoimikunta jakaa vuosittain työsuojelupalkinnot.

4 YLEISPERUSTELUT

4.1 Toimintaympäristö ja tavoitteet

4.1.1 Alueen väestö ja palvelutarpeet

Alueen väestön sosiaali- ja terveystalouden tarpeisiin vaikuttavat erityisesti ikääntyneiden määrän voimakas kasvu, väestön sairastuvuus sekä alueen väestön sosioekonominen asema. Saarikan alueen väestörakenne ja jo nyt hyvin vanhusvoittoinen. Vanhusten määrä tulee edelleen kasvamaan tulevina vuosina. Koko Saarikan alueen väestö on sekä KELA:n että THL:n selvitysten mukaan sairaampaa kuin väestö keskimäärin Keski-Suomessa ja koko maassa. Erityisesti psyykkisiä sairauksia, astmaa, diabetesta, sydän- ja verisuonisairauksia sekä reumaa esiintyy runsaasti. Alueen väestön sosioekonominen asema on myös huomattavasti valtakunnallista keskiarvo heikompi. Asuntokuntien tulotaso jää maan keskiarvon alapuolelle ja nk. pienituloisuusaste on SoTen alueella huomattavasti korkeampi kuin maassa keski-määrin. SoTen alueen väestöstä työllisen työvoiman osuus on pienempi kuin maassa keskimäärin, väestöllinen ja taloudellinen huoltosuhte on heikompi kuin maassa keski-määrin ja alueen väestö on myös koulutustasolla mitattuna heikommin koulutettua kuin väestö keskimäärin Suomessa. Ikärakenteen muutoksesta, sairastavuudesta sekä väestön heikohkosta sosioekonomisesta asemasta johtuen sosiaali- ja terveystalouden tarve lisääntyy väkiluvun vähenemisestä huolimatta. Alueen väestörakennetta ja väestörakenteen muutoksia sekä väestön palvelutarpeita ja niiden muuttumista arvioidaan tarkemmin SoTen palveluiden järjestämissuunnitelmassa.

4.2 Saarikan rooli SoTe kuntayhtymän palveluiden tuottajana

SoTen yhtymävaltuusto on linjannut palveluiden tuotannon järjestämistä SoTen palveluiden järjestämissuunnitelmassa. Sen mukaan SoTen järjestämät palvelut tuotetaan taloudellisesti tehokkaimmilla tuotantotavoilla ja organisaatiolla. Palveluiden tuottajana toimii lähtökohtaisesti kuntayhtymän tuotanto-organisaatioksi perustettu kuntayhtymän liikelaitos Saarikka. Mahdollisten palveluiden määrien ja tarjonnan lisäämisen yhteydessä selvitetään kuitenkin aina ennen Saarikan resurssien lisäämistä vaihtoehtoiset tuotantotavat ja yksityisten palvelun tarjoajien sekä kolmannen sektorin tarjoamat vaihtoehdot.

SoTen palveluiden järjestämisessä tavoitteena on synnyttää alueelle toimivat sosiaali- ja terveyspalveluiden markkinat sekä luoda todellisia vaihtoehtoja palvelutuotannolle. Saarikan rinnalle haetaan aktiivisesti vaihtoehtoisia palveluntuottajia (omaiset, lähiverkostot, vapaaehtoiset, järjestöt, itsensä työllistäjät, opiskelijat, eläkeläiset ja yrittäjät) ja väestöä kannustetaan käyttämään monipuolisesti alueella olevia palveluntarjoajia.

Lähtökohtana SoTen järjestämien palveluiden tuotannon hajauttamiselle ja palveluiden ostamiselle ulkopuolisilta palveluntarjoajilta on, että ulkopuolinen palveluntarjoaja tuo palvelutuotannolla lisäarvoa palvelun laadun ja kustannustehokkuuden sekä palveluiden saavutettavuuden näkökulmasta. Palveluntarjoajien on kyettävä kantamaan toiminnassaan yrittäjäriskiä. SoTe ja Saarikka eivät sitoudu ostamaan koko yrittäjän kapasiteettia, vaan sopimukset laaditaan niin, että SoTella ja Saarikalla on mahdollisuus käyttää yrittäjän palveluja kulloistenkin tarpeiden mukaisesti.

4.3 Tavoitteet vuoden 2020 talousarviossa

Saarikan toimintaa ja palvelutuotantoa ohjaavat strategiset tavoitteet asetetaan Saarikan liiketoimintasuunnitelmassa ja talousarvion toiminnalliset tavoitteet sitovuustasoisesti talousarviossa.

Tässä talousarviossa sitovuustasoisesti määriteltävät talousarvion toiminnalliset tavoitteet ovat johtokunnan asettamia määrärahojen käyttötarkoitusta sekä Saarikan toimintaa ja palveluiden sisältöä ja laatua ohjaavia mitattavissa ja todennettavissa olevia tavoitteita.

Liikelaitoksen johtaja voi määritellä tarkemmat toiminnalliset tavoitteet palvelu- ja vastuualueille talousarvion täytäntöönpano-ohjeiden antamisen yhteydessä.

SoTen talousarviossa palveluiden järjestämiselle sekä Saarikalle asetetut tavoitteet on huomioitu tässä Saarikan talousarviossa ja –suunnitelmassa.

Saarikkaa sitovia meno- ja tuloeriä SoTen talousarviossa ovat kuntalain mukaan korvaus kuntayhtymän sijoittamasta pääomasta, kuntayhtymän toiminta-avustus sekä kuntayhtymän pääomasijoitus liikelaitokseen ja liikelaitoksen palautus kuntayhtymälle. SoTen talousarvioon ei sisälly Saarikkaan sijoitetun pääoman korkovaatimusta. SoTen talousarviossa ei myöskään ole määrärahavaroja SoTen toiminta-avustuksiin, pääomasijoituksiin Saarikalle eikä Saarikan palautuksiin kuntayhtymälle.

4.4 Saarikan talous 2020

4.4.1 Tulossuunnitelma

4.4.1.1 Liikevaihto

Talousarviossa liikevaihdon ja liiketoiminnan muiden tuottojen arvioidaan olevan yhteensä noin 82,7miljoonaa euroa. Liikevaihtoon sisältyy palveluiden tuottamisesta SoTelta perittäviä tuloja yhteensä noin 72,5 miljoonaa euroa.

4.4.1.2 Liiketoimintakulut, rahoituskulut ja poistot

Saarikan vuoden 2020 palveluiden tuottamiseen varatut määrärahat (ilman poistoja ja rahoituskuluja) ovat yhteensä noin 82,6 miljoonaa euroa. Menot laskevat vuoden 2019 tarkistetun talousarvion tasosta 0,8 prosenttia. Erikoissairaanhoidon osuus menoista on 19,9 miljoonaa euroa. Erikoissairaanhoidon menot laskevat vuoden 2019 talousarvion tasosta 2,5 prosenttia. Talousarviossa rahoitustuotot ja kulut ovat yhteensä 145 euroa ja poistot 76 540 euroa.

4.4.1.3 Tilikauden tulos

Vuoden 2020 talousarvion mukaan tilikauden tulos on 0 euroa.

4.4.2 Rahoitussuunnitelma

4.4.2.1 Käyttöomaisuusinvestoinnit

Pienhankintarajaksi on määritelty 10 000 euroa. Tähän talousarvioon sisältyy investointimenoja 76.000 euroa. Muut yli 10.000 euron irtaimistohankinnat rahoitetaan irtaimistoleasingilla.

4.4.2.2 Kassavirta

Talousarvion mukainen varsinaisen toiminnan kassavirta hoidetaan rahoitussuunnitelmassa kuukausittain SoTelta ennakoon laskutettavilla maksuilla ja palveluiden käyttäjältä perittäville asiakasmaksuilla sekä tarvittaessa lyhytaikaisella lainalla

4.5 Saarikan talous 2021-2022

4.5.1 Tulossuunnitelma 2021-2022

SoTen tulossuunnitelmassa vuosille 2021-2022 on tavoitteeksi asetettu kuntien vuosittaisten kustannusten pitäminen vuoden 2029 tasolla. Näin ollen myös Saarikalta edellytetään palvelutuotannon tehostamista vuosittaisen kustannuskasvun hillitsemiseksi.

Tuloslaskelma osoittaa palvelujen tuottamisesta aiheutuvien kustannusten kattamisen siten, että kohdassa Tuet ja avustukset kuntayhtymältä on jäsenkuntien maksusuudet.

TUOSLASKELMAOSA

Tulosbudjetti	TP	TA	TA	TS	TS
1 000 €	2018	2019	2020	2021	2021
Toimintatulot					
Myyntitulot	2 688	1 998	1 628	1 628	1 628
Maksutulot	6 937	6 786	6 662	6 662	6 662
Tuet ja avustukset	268	250	231	231	231
Muut toimintatulot	1 711	1 818	1 695	1 695	1 695
Toimintatulot yht.	11 604	10 852	10 215	10 215	10 215
Toimintamenot					
Henkilöstömenot	-27 445	-28 372	-28 903	-28 903	-28 903
Palvelujen ostot	-43 334	-43 712	-42 505	-42 505	-42 505
Aineet, tarvikkeet ja tavarat	-2 452	-2 419	-2 520	-2 520	-2 520
Avustukset	-4 247	-3 421	-3 329	-3 329	-3 329
Muut toimintamenot	-5 191	-5 375	-5 338	-5 338	-5 338
Toimintamenot yht.	-82 669	-83 299	-82 594	-82 594	-82 594
Tuet ja avustukset kuntayhtymältä	71 098	72 483	72 456	72 456	72 456
Toimintakate	33	36	76	76	76
Rahoitustulot ja -menot					
Korkotulot	0	0	0	0	0
Muut rahoitustulot	0	0	0	0	0
Korkomenot	0	0	0	0	0
Muut rahoitusmenot	0	0	0	0	0
Rahoitustulot ja -menot	0	0	0	0	0
Vuosikate	33	36	76	76	76
Poistot ja arvonalentumiset					
Suunnitelman mukaiset poistot	-50	-35	-77	-77	-77
Arvonalentumiset					
Satunnaiset tulot ja menot					
Satunnaiset tulot					
Satunnaiset menot					
Tilikauden tulos	-17	0	0	0	0
Poistoeron lisäys (-) tai vähennys (+)					
Vapaaehtoisten varausten lis. (-) tai väh. (+)					
Rahastojen lisäys (-) tai vähennys (+)					
Tilikauden yli-/alijäämä	-17	0	0	0	0
Tavoitteet ja tunnusluvut					
Toimintatulot / Toimintamenot, %	100	100	100	100	100
Vuosikate / Poistot, %	100	100	100	100	100
Vuosikate, euro/asukas	2	2	5	5	5
Kertynyt yli-/alijäämä					
Asukasmäärä vuoden lopussa	17 254	16 936	16 644	16 382	16 120

4.5.2 Rahoitussuunnitelma 2020-2022

Rahoitussuunnitelma perustuu edellä mainittuun tulossuunnitelmaan. Tulossuunnitelman mukaisesta Saarikan toiminnasta aiheutuvat menot rahoitetaan SoTen maksuosuuksilla ja palveluiden käyttäjiltä perittävillä asiakasmaksuilla.

RAHOITUSOSA

Rahoitusbudjetti	1 000 €	TA 2018	TA 2019	TS 2020	TS 2021	TS 2021
Toiminnan rahavirta						
Vuosikate		33	36	76	76	76
Satunnaiset erät						
Tulorahoituksen korjauserät						
Investointimenot						
Investointimenot		-57	-50	-76	-76	-76
Rahoitusosuudet investointimenoihin						
Omaisuuksien myyntitulot						
Toiminnan ja investointien rahavirt		-24	-14	0	0	0
Rahoituksen rahavirta						
Antolainauksen muutokset						
Antolainasaamisten lisäykset						
Antolainasaamisten vähennykset						
Lainakannan muutokset						
Pitkäaikaisten lainojen lisäys						
Pitkäaikaisten lainojen vähennys						
Lyhytaikaisten lainojen muutos						
Oman pääoman muutokset						
Peruspääoman lisäys/palautus						
Vaikutus maksuvalmiuteen		-24	-14	0	0	0

4.6 Talousarvion sitovuus

Johtokunnan alaisten toimielinten ja viranhaltijoiden on noudatettava johtokunnan hyväksymää talousarviota vuonna 2020. Johtokuntaan nähden sitovina tasoina ovat

- Hallinto- ja tukipalvelut
- Hyvinvoinnin ja terveyden edistämisen palvelut
- Arjen tuen palvelut (palveluohjausyksikkö vastaa SoTen palvelutilaukseen perustuvista määrärahoista, koti- ja asumispalvelut sekä vammaispalvelut vastaavat palveluiden suoritehintatavoitteiden toteutumista)
- Terveyden- ja sairaanhoidon palvelut
- Erikoissairanhoidon palvelut

Johtokuntaan nähden sitovia ovat palvelualueiden toiminnalliset tavoitteet sekä tilikauden yli/alijäämä.

Investointiosan osalta palvelualueilla on oikeus tehdä vastuualueiden välisiä siirtoja. Määrärahaa ei voida kuitenkaan siirtää sellaiselle hankkeelle, johon talousarviovuodelle ei ole varattu määrärahaa.

Yleishallinnon ja tukipalveluiden kustannukset vyörytetään palveluille yhtymävaltuuston kuntalaskutuksen perusteita koskevan päätöksen (Yv 21 §/28.11.2019) mukaisesti).

Liikelaitoksen johtaja antaa yksityiskohtaisemmat talousarvion täytäntöönpano-ohjeet ja vahvistaa käyttötaloussuunnitelmat.

Raportit talousarvion toteutumisesta annetaan johtokunnalle vähintään tilanteista 30.4. ja 30.7.

5 KÄYTTÖTALOUSOSA

Käyttötalousosa sisältää Saarikan liiketoimintasuunnitelman sekä sitovuustasoittain esitettävät määrärahat, henkilöstötiedot sekä toiminnalliset tavoitteet.

5.1 Hallinto- ja tukipalvelut

Hallinto- ja tukipalveluihin kuuluvat liikelaitoksen toimisto, henkilöstöpalvelut, materiaali- ja tukipalvelut. Hallinto- ja tukipalveluiden kustannukset vyörytetään Saarikan muille kustannuspaikoille.

Talousarvion määrärahat

Hallinto	TP 2018	Tarkistettu TA 2019	TA 2020	Muutos 2019/2020	
				€	%
Toimintatuotot	397 108	291 450	213 960	77 490	-26,6
Toimintakulut	-2 836 774	-2 843 657	-2 824 973	-18 684	-0,7
TOIMINTAKATE	-2 439 666	-2 552 207	-2 611 013	58 806	2,3
Poistot ja arvonalentumiset	-6 586	-4 678	-52 180	47 502	1015,4
Rahoituserät	8 130	43	145	-102	237,2
Laskennalliset erät	2 570 659	2 620 608	2 648 193	-27 585	1,1
Tilikauden yli/alijäämä	132 537	63 766	-14 855	78 621	-123,3

Toiminnalliset tavoitteet

Tavoite	Mittari
Liikelaitoksen toiminnan ja talouden seuranta ja raportointi järjestetään niin, että johtokunnalla on mahdollisuus huolehtia liikelaitoksen taloudesta ja ohjata liikelaitoksen toimintaa valitun strategian mukaisesti.	Kuukausiraportit (jäsenille kuukausittain) Osavuositarkastukset Vertailuraportit vastaaviin sote-palvelujen tuottajiin
Liikelaitoksen viestintä järjestetään niin, että alueen asukkailla, SoTen luottamushenkilöillä ja jäsenkunnilla sekä muilla toimijoilla on ajantasaiset tiedot Saarikan tuottamista palveluista, toiminnasta ja kustannuksista	Tiedotteet Some-päivitykset Julkaistut uutisjutut Saadut palautteet
Sähköisten palvelujen ja asiointin lisääminen	Sähköisen asiointin osuus

Tavoite	Mittari
	yhteydenotoissa/kontakteissa Kuntalaisten sähköisesti varaamien aikojen osuus varatuista ajoista
Sote-uudistukseen valmistautuminen ja henkilöstön osaamisen kehittäminen	Osallistuminen maakunnalliseen valmisteluun

5.2 Hyvinvoinnin ja terveyden edistämisen palvelut

Hyvinvoinnin ja terveyden edistämisen palvelukokonaisuuteen kuuluvat neuvola- koulu- ja opiskeluterveydenhuollon palvelut, perhe- ja sosiaalipalvelut sekä terapiapalvelut.

Neuvola- koulu- ja opiskeluterveydenhuollon palveluihin kuuluvat äitiysneuvolan, lastenneuvolan ja perhesuunnitteluneuvolan sekä koulu- ja opiskelijaterveydenhuollon palvelut. Palveluilla ylläpidetään ja edistetään alueen väestön terveyttä ja toimintakykyä sekä sairauksien ennalta ehkäisyä yhdessä kuntien eri hallinnonalojen, kolmannen sektorin ja erikoissairaanhoidon kanssa sekä tuetaan väestön valmiuksia edistää omaa terveyttään

Perhe- ja sosiaalipalveluihin kuuluvat lapsiperheiden sosiaalipalvelut (lastenvalvojan palvelut, lapsiperheiden kotipalvelu perhetyö ja lastensuojelu) ja aikuisten sosiaalipalvelut (täydentävä ja ehkäisevä toimeentulotuki, päihdetyö ja kuntouttava työtoiminta). Sekä lapsiperheiden sosiaalityöhön että aikuisten sosiaalityöhön sisältyy asiakkaiden yleinen ohjaus ja neuvonta sekä ehkäisevä sosiaalityö, joilla pyritään asiakkaiden tilanteiden kohentamiseen suurempien ongelmien välttämiseksi.

Terapiapalveluihin kuuluvat perheneuvolan, terveyskeskuspsykologien, terveyskeskuspuheterapeuttien ja lasten ja nuorten toimintaterapian palvelut sekä kriisityö.

Talousarvion määrärahat

Hyvinvoinnin ja terveyden edistämisen palvelut	TP 2018	Tarkistettu TA 2019	TA 2020	Muutos 2019/2020	
				€	%
Toimintatuotot	353 358	218 260	268 424	-50 164	23
Toimintakulut	-7 445 528	-6 364 421	-6 503 092	138 671	2,2
TOIMINTAKATE	-7 092 170	-6 146 161	-6 234 668	88 507	1,4
Laskennalliset erät	-293 996	-280 976	-288 796	7 820	2,8
Tilikauden yli/alijäämä	-7 386 166	-6 427 137	-6 523 464	96 327	1,5
<i>Työmarkkinatuki vähennettynä 2018</i>	<i>-6 306 274</i>				

Toiminnalliset tavoitteet

Tavoite	Mittari
---------	---------

	Tavoite	Mittari
Laatu ja vaikuttavuus	Vähennetään lastensuojeluilmoitusten ja –selvitysten sekä sijoitusten ja huostaanottojen tarvetta Lapset puheeksi –toimintamallia hyödyntämällä. Lapset puheeksi keskustelu tarjotaan neuvolassa kaikille odottaville perheille kotikäynnillä ja neuvolakäyntien yhteydessä, kotihoidossa olevien alle kouluikäisten lasten perheille tutustumisen välineenä, kouluterveydenhuollon sekä lapsiperheiden ja aikuisten sosiaalipalveluiden yhteydessä. Tuetaan muita yhteistyökumppaneita Lapset puheeksi –toimintamallin käytössä.	Lapset puheeksi keskustelut Lapset puheeksi neuvottelut Toimintamallin käyttöön mukaan saatavien yhteistyökumppaneiden määrä Palvelutarpeen arviointipyyntö Lastensuojeluilmoitukset Lastensuojelutarpeen selvitykset Sijoitukset ja huostaanotot
	Varmistetaan aikuisten sosiaalipalveluasiakkaille tarjottavien palveluiden suunnitelmallisuus tekemällä asiakaskohtaiset kokonaistilanteen ja palvelutarpeiden kartoitukset ja kartoitukseen perustuvat suunnitelmat ja toteuttamalla niitä.	Palvelutarpeen arvioinnit
	Vahvistetaan työllistymisedellytyksiä kuntouttavaa työtoimintaa ja työllistymisen jatkopolkuja lisäämällä sekä kehitetään TYP-toimintaa ja varmistetaan TYP-asiakkaille kartoitusjaksojen ja työllistymissuunnitelmien toteutuminen. Kehitetään ja vakiinnutetaan syksyllä 2019 aloitettua monialaisesti asiakkaiden työ- ja toimintakykyä arvioiva TYKE-tiimin toimintaa	Kuntouttavan työtoiminnan asiakkaat TYP-asiakkaita Työllistymissuunnitelmat Työllistymisen jatkopolut TYKE-tiimin asiakkaat
	Kehitetään päihdekuntoutujien palveluprosesseja ja lisätään kuntoutusprosessien vaikuttavuutta painottamalla avokuntoutusta ja lyhentämällä laitospalvelusjaksojen pituutta.	Avo- ja laitospalvelun määrät ja pituudet, jatkohoitoon sitoutuneiden määrä
	Kiinnitetään erityistä huomiota asiakkaiden hyvään kohteluun ja itsemääräämisoikeuden toteutumiseen. Palveluita käyttävistä/käyttäneistä asiakkaista vähintään 70 prosenttia on tyytyväisiä saamaansa palveluun.	Kohtelua koskevat muistutukset/kantelut Asiakastyytyväisyysraportit
Saavutettavuus	Yhteydenosaanti neuvolaan/takaisinsoitto saman vuorokauden aikana, neuvolapalveluiden vastaanottoajat ovat varattavissa ja yhteydenottolomakkeet täytettävissä myös sähköisesti netissä	Vasteaika- ja jonoraportit Sähköiset palvelut
	Yhteydenosaanti/takaisinsoitto Lapset puheeksi – mallin mukaiseen keskusteluun ja neuvonpitoon liittyvissä asioissa saman vuorokauden aikana. Lapset puheeksi keskustelu ja neuvonpito toteutetaan viikon sisällä.	Vasteaika- ja jonoraportit
	Yhteydenosaanti lapsiperheiden kotipalveluasioissa ma-pe puhelinaikoina/takaisinsoitto vuorokauden sisällä, palvelun toteuttaminen 7 arkipäivän sisällä.	Vasteaika- ja jonoraportit
	Lastensuojeluilmoitukset käsitellään 7 arkipäivän sisällä, palvelutarpeen arvioinnit tehdään 3 kuukauden sisällä	Vasteaika- ja jonoraportit
	Yhteydenosaanti lastenvalvojan, sosiaaliohjaajan, vastaavaan perhetyöntekijään, sosiaaliohjaajaan, vastaavaan perhetyöntekijään,	Vasteaika- ja jonoraportit

Tavoite		Mittari
	etuuskäsittelijään, kuntouttavan työtoiminnan ohjaajaan ja päihdetiimiin puhelinaikana/takaisinsoitto 2 vuorokauden sisällä, käyntiaika 14 vrk sisällä	
	Aktivointisuunnitelmat toteutetaan sosiaalityöntekijän toimesta 3 viikon sisällä	Vasteaika- ja jonoraportit
	Toimeentulotukihakemukseen päätös 7 päivän sisällä	Vasteaika- ja jonoraportit
	Yhteydensaanti/takaisinsoitto perheneuvolaan 1-2 työpäivän sisällä, perheneuvolassa arvioaika toteutuu kolmen viikon sisällä yhteydenotosta. Kriisitilanteissa kolmen työpäivän sisällä. Puheterapiassa arvioaika kolmen kuukauden sisällä. Terveyskeskuspsykologille arvioaika kolmen viikon sisällä. Toimintaterapeutille arvioaika kolmen viikon sisällä. Kriisityössä 24/7 matalankynnyksen kriisiapu.	Vasteaika- ja jonoraportit
Talous	Lastensuojelun kustannus alle 1113 €/0-17v	Toteutunut kustannus
	Muut perheiden palvelut alle 329 €/0-17v	Toteutunut kustannus
	Toimeentuloturva alle 41 €/asukas	Toteutunut kustannus
	Työllistämispalvelut alle 7 €/asukas	Toteutunut kustannus
	Päihdepalvelut alle 40 €/asukas	Toteutunut kustannus

5.3 Arjen tuki

Arjen tuen palvelukokonaisuuteen kuuluvat palveluohjaus, ikäihmisten varhaisen tuen palvelut, koti- ja asumispalvelut ja vammaispalvelut.

Palveluohjausyksikkö vastaa Arjen tuen palvelualueen uusien asiakkaiden palvelutarpeen arvioinnista, tekee päätökset palveluiden antamisesta ja asiakkaan sijoittamisesta koti- ja asumispalveluiden sekä vammaispalveluiden piiriin. Tässä roolissaan palveluohjaus myös vastaa SoTen määrittelemien palveluiden myöntämiskriteereiden ja taksojen toteuttamisesta sekä arjen tuen palveluihin varattujen määrärahojen riittävydestä. Palveluohjaus hankkii palvelut Saarikan koti- ja asumispalveluista, vammaispalveluista tai yksityisiltä palveluntuottajilta. Palveluohjaus vastaa myös perhehoidon ja omaishoidon järjestelyistä. Yhtymähallitus on päättänyt, että SoTe tilaa Saarikalta ikäihmisten asumispalveluja yhteensä 240 paikkaa, mielenterveyskuntoutujien asumispalveluja 12 paikkaa ja kehitysvammaisten asumispalvelua 25 paikkaa.

Ikäihmisten varhaisen tuen palveluilla edistetään ikääntyvien toimintakykyä ja kotona pärjäämistä sekä tuetaan omaishoitajien jaksamista. Palveluja ovat erilaiset tilaisuudet ja tapahtumat, vertaisryhmätoiminta, päivätoiminta, aivoterveystuella vahvistaminen ja hoito, 65-vuotiaiden terveystarkastukset ja hyvinvointia tukevat kotikäynnit.

Koti- ja asumispalveluita tuotetaan aikuisen vammaisen, sairaan tai ikääntyneen henkilön tai perheen päivittäisen pärjäämisen tueksi niin, että jokaisella olisi mahdollisuuksien mukaan turvallinen ja toimiva arki ja sopiva asuinympäristö joko omassa kodissa tai asumispalveluyksikössä. Palvelukokonaisuuteen kuuluvat kotiin annettavat palvelut, eriaisteiset asumispalvelut sekä omais- ja perhehoito.

Vammaispalvelut sisältävät vammaispalvelulain mukaiset palvelut ja tukitoimet, toimintakeskuspalvelut, asumispalvelut sekä laitoshoidon. Vammaispalveluiden asiakkaina ovat erilaisia vammaiset henkilöt, mielenterveys- ja päihdekuntoutujat.

Talousarvion määrärahat

Arjen tuen palvelut	TP 2018	Tarkistettu TA 2019	TA 2020	Muutos 2019/2020	
				€	%
Toimintatuotot	7 350 140	6 886 640	6 987 779	-101 139	1,5
Toimintakulut	-35 183 555	-35 930 122	-35 662 512	-267 610	-0,7
TOIMINTAKATE	-27 833 415	-29 043 482	-28 674 733	-368 749	-1,3
Poistot ja arvonalentumiset	-4 613	0			
Laskennalliset erät	-1 108 044	-1 100 367	-1 125 999	25 632	2,3
Tilikauden yli/alijäämä	-28 946 073	-30 143 849	-29 800 732	-343 117	-1,1

Toiminnalliset tavoitteet

Tavoite	Mittari
<p>Palvelut tuotetaan vahvistettujen palvelurakennetavoitteiden ja palveluiden myöntämiskriteerien mukaisesti avohuoltopainotteisesti.</p> <p>Yli 75-vuotiaista ympärivuorokautisen hoivan piirissä 7%</p>	<p>Palveluiden piirissä olevien määrä ja toimintakyky (FIM)</p> <p>Kotihoidon asiakasmäärä palveluluokittain (tuntia/kk)</p> <p>FIM- toimintakykymittarilla itsenäisten tai lähes itsenäisen toimintakyvyn omaavien asiakkaiden vähentyminen 20 %/ vuosi</p>
<p>Varhaisen tuen palveluilla vahvistetaan toimintakykyä niin, että vähintään</p> <ul style="list-style-type: none"> - vähintään puolet 65-vuotiaiden terveystarkastuksessa käyneistä kertoo käynnin vaikuttaneen omaan terveyskäyttämiseensä positiivisesti - vähintään puolet hyvinvointia tukevien kotikäyntien asiakkaista kertoo käynnin vahvistaneen luottamusta kotona pärjäämiseensä - vähintään puolella muistikotikuntoutus asiakkaista toimintakyky paranee tai säilyy ennallaan - vähintään puolella päivätoiminta-asiakkaista toimintakyky säilyy ennallaan tai nousee 	<p>Asiakaskyselyt Toimintakykyindeksi (Raportointi 1x/vuosi)</p>
<p>Laatu ja vaikuttavuus</p> <p>Kotihoidon palvelut aloitetaan pääsääntöisesti kuntouttavana arviointijaksona.</p>	<p>Kuntouttavan kotihoidon arviointijaksojen käyntimäärän kehitys.</p>

Tavoite	Mittari	
<p>Kotihoidon kuntouttavat arviointijaksot toteutetaan niin, että arviointijakson jälkeen mahdollisimmat monet asiakkaista selviytyvät kotona ilman SoTen järjestämiä palveluja.</p> <p>Asiakaskäynnit ja niiden kesto tukevat asiakkaan toimintakykyä ja kotona pärjäämistä.</p>	<p>Säännöllisten palveluiden piiriin siirtyneiden määrä.</p> <p>Käyntiä per asiakas Käynnin kesto Käyntimäärän kehitys Käynnin keston kehitys</p>	
<p>Kotihoidon hoidon jatkuvuutta vahvistetaan omahoitajuudella ja pitämällä asiakkaiden hoitoon osallistuvien määrä mahdollisimman vähäisenä.</p> <p>Säännöllisen kotihoidon palvelukokonaisuudet ja sisällöt suunnitellaan ja toteutetaan asiakaskohtaisesti niin, että asiakkaiden tarve käyttää terveysasemien vastaanotto- ja osastohoidon palveluita on vähäinen.</p> <p>Kotihoidoin fyysisiä käyntejä korvataan puhelimitse sekä videovälitteisesti toteutettavilla käynneillä, lääkkeenjako käyntejä korvataan lääkkeenjakoautomaateilla ja asiakkaita ohjataan hyödyntämään apteekkien lääkkeenjako palveluja</p>	<p>Asiakkaille nimetty omahoitaja. 5 tutuimman hoitajan osuus käynneistä</p> <p>Erialaisten keskeytyspäivien määrä vuodessa per asiakas (sairaala, kuntoutus, läheinen hoitaa, muu) alle 8 pv/asiakas</p> <p>Fyysisten ja etäkäyntien suhde</p>	
<p>Palvelu-, hoito- ja kuntoutussuunnitelmat tehdään kaikille säännöllisesti palveluiden piirissä oleville, niitä toteutetaan ja ne tarkistetaan vähintään 2 kertaa vuodessa.</p>	<p>Pahosut, toteutumat, tarkistukset</p>	
<p>Hoivahenkilöstön mitoitus toteutuu asumispalvelussa kulloisten asiakastarpeiden ja valvontaviranomaisten ohjeiden mukaisesti.</p> <p>Asukkaille järjestetään henkilökohtaista aikaa ja toimintakykyä edistävää toimintaa yksikön virkistystoimintasuunnitelman mukaisesti</p>	<p>Toteutunut henkilöstömitoitus</p> <p>Toteutunut toimintakykyä edistävän toiminnan ja virkistysuunnitelmien toteutuminen työyksikötasolla</p>	
<p>Toiminnassa kiinnitetään erityistä huomiota asiakkaiden hyvään kohteluun ja itsemääräämisoikeuden toteutumiseen. Palveluita käyttävistä/käyttäneistä asiakkaista vähintään 70 prosenttia on tyytyväisiä saamaansa palveluun.</p>	<p>Kohtelua koskevat muistutukset/kantelut Asiakastyytyväisyysraportit joissa tavoitteena kouluarvosanoissa vähintään 8</p>	
Saavutettavuus	<p>Yhteydensaanti/takaisinsoitto palveluohjaajiin viimeistään seuraavana päivänä. Palvelutarpeenarviointi toteutuu 7 päivän kuluessa. Kiireellisissä tapauksissa palvelun tarve arvioidaan viipymättä.</p>	<p>Vasteaika- ja jonoraportit</p>
	<p>Toimintakeskus- ja päiväkeskuspaikka järjestyy 30 vrk:n kuluessa palvelun myöntämispäätöksestä</p>	<p>Vasteaika- ja jonoraportit</p>

Tavoite		Mittari
	Asumispalvelupaikka järjestyy 30 vrk:n kuluessa palvelun myöntämispäätöksestä	Vasteaika- ja jonoraportit
	Lapset puheeksi – mallin mukainen keskustelu- ja neuvonpito järjestyy viikon sisällä	Vasteaika- ja jonoraportit
Talous	Ikäihmisten palveluiden kustannukset alle 8 557€/yli 75v	Toteutunut kustannus
	Vammaisten palveluiden kustannukset alle 512 €/asukas	Toteutunut kustannus
	Kotihoitoa tukeva päivätoiminta alle 4170 €/asiakas/v	Toteutunut kustannus
	Toimintakeskus alle 79 €/asiakas/toimintakeskuspäivä (brutto)	Toteutunut kustannus
	Kotihoito alle 76 €/tunti, 29 €käynti (brutto)	Toteutunut kustannus
	Kotihoidon palveluin tuettu asuminen alle 73 €/vrk (brutto pl. vuokra)	Toteutunut kustannus
	Ikäihmisten tehostettu asumispalvelu alle 133 €/vuorokausi (brutto pl. vuokra)	Toteutunut kustannus
	Kehitysvammaisten tavallinen asumispalvelu 49 €/vuorokausi (brutto pl, vuokra)	Toteutunut kustannus
	Kehitysvammaisten ympärivuorokautinen asumispalvelu alle 172 €/vuorokausi (brutto pl, vuokra)	Toteutunut kustannus

5.4 Terveyden- ja sairaanhoidon palvelut

Terveyden- ja sairaanhoidon palvelukokonaisuus koostuu väestölle tarjottavista perustason avosairanhoidon ja osastohoidon palveluista.

Terveysasemien vastaanottopalvelut sisältävät aluehoitajien ja lääkäreiden ajanvaraus ja päivystysvastaanottopalvelut. Vastaanottopalveluja tuotetaan kaikkien jäsenkuntien terveysasemalla. Päivystyspalvelut tuotetaan Karstulan ja Saarijärven terveysasemalla. Sairaanhoidolliset tukipalvelut sisältävät laboratorio- ja röntgenpalvelut.

Lyhytaikaisen osastohoidon palvelut tuotetaan Saarijärven terveysaseman akuuttiosastolla.

Mielenterveyspalvelut koostuvat väestön psykiatrisen erikoissairanhoidon avohoito- ja asumispalveluista. Palvelut tuotetaan Saarijärven ja Karstulan toimipisteissä sekä tarpeen mukaan muiden kuntien terveysasemilla.

Suun terveydenhuollon palvelut sisältävät väestön suun terveyden edistämisen ja suun sairauksien tutkimuksen, ehkäisyn ja hoidon. Palvelut tuotetaan lähipalveluna kuntien terveysasemilla lapsille ja vanhuksille ja muilta osin pääosin keskitetysti Karstulan ja Saarijärven terveys-asemilla.

Työterveyshuollon toiminta ja henkilöstö siirtyy Terveystalo Oy:lle alkuvuoden aikana.

Kuntoutuspalveluilla edistetään alueen asukkaiden toiminta- ja työkykyä sekä itsehoitotaitoja. Kuntoutuspalvelut koostuvat Karstulan kuntoutusosastosta sekä fysioterapian suoravastaanotosta, lääkinnällisestä kuntoutuksesta, kuntoneuvolapalveluista, osastopotilaiden kuntoutuksesta sekä apuvälinepalveluista. Fysioterapia ja kuntoutuspalvelut tuotetaan pääsääntöisesti Karstulan ja Saarijärven toimipisteissä ja tarpeen mukaan muiden kuntien terveysasemilla. Kuntoutusosastohoidon palvelut tuotetaan Karstulan terveysasemalla.

Talousarvion määrärahat

Terveiden ja sairaanhoidon palvelut	TP 2018	Tarkistettu TA 2019	TA 2020	Muutos 2019/2020	
				€	%
Toimintatuotot	3 304 694	3 295 596	2 604 770	690 826	-21
Toimintakulut	-17 372 187	-17 756 921	-17 702 923	-53 998	-0,3
TOIMINTAKATE	-14 067 493	-14 461 325	-15 098 153	636 828	4,4
Poistot ja arvonalentumiset	-38 501	-30 580	-24 360	-6 220	-20,3
Laskennalliset erät	-1 135 815	-1 227 598	-1 221 633	-5 965	-0,5
Tilikauden yli/alijäämä	-15 241 810	-15 719 503	-16 344 146	624 643	4,0

Toiminnalliset tavoitteet

Tavoite	Mittari
<p>Sähköisten kanavien käyttö yhteydenotoissa ja hoidontarpeen arvioinnissa lisääntyy merkittävästi</p> <p>Vastaanotot toteutetaan virtuaalisesti (puhelimitse ja muita sähköisiä kanavia hyödyntäen) silloin, kun asiakkaan tarve ei edellytä toimipaikassa tapahtuvaa tutkimusta tai hoitoa. Sähköisten yhteydenottojen ja hoidontarpeen arviointien osuus kaikista yhteydenotoista</p> <p>Virtuaalisten vastaanottojen osuus kaikista vastaanotoista</p>	<p>Sähköisten yhteydenottojen ja hoidontarpeen arviointien osuus kaikista yhteydenotoista</p> <p>Virtuaalisten vastaanottojen osuus kaikista vastaanotoista</p>
<p>Palveluja järjestetään suunnitelmallisesti ja perusterveydenhuoltopainotteisesti</p>	<p>Ajanvarausvastaanottojen ja päivystysvastaanottojen suhde</p> <p>Perusterveydenhuollon ja erikoissairanhoidon kustannusten suhde</p>
<p>Palveluilla parannetaan alueen väestön terveyttä ja minimoidaan kansansairauksien haittoja huolehtimalla suunnitelmallisesti pitkäaikaissairaiden hoidosta, tavoitteena:</p> <ul style="list-style-type: none"> - 80 %:lla HBA1C (2 tyypin diabetes-potilaat) alle 53 mmol/mol, (7 %), - 80 %:lla LDL (sepelvaltimotauti-potilaat ja 2 tyypin diabetes-potilaat) Alle 2,0 mmol/l. 	<p>Asiakkaille tehdyt terveys- ja hoitosuunnitelmat</p> <p>Sairastavuus- ja kansanterveysindeksi</p> <p>HBA1C –arvot</p> <p>LDL –arvot</p>
<p>Osastohoito järjestetään niin, että potilaan keskimääräinen hoitajakson pituus on korkeintaan 6 vuorokautta.</p>	<p>Hoitajaksojen pituus</p> <p>Kaikki osastohoitoa tarvitsevat pääsevät viivytyksettä osastolle</p>
<p>Laatu ja vaikuttavuus</p> <p>Kuntoutuspalveluilla vahvistetaan asiakkaiden toimintakykyä ja arjessa pärjäämistä. Tuki- ja liikuntaelinoireisia ohjataan lääkärin vastaanottojen/esh:n ohella/sijaan fysioterapeutin suoravastaanotolle. Kuntoutusosastolla kuntoutus tuotetaan niin, että siellä kuntoutettavien toimintakyky vahvistuu.</p>	<p>Fysioterapeuttien vastaanottokäynnit</p> <p>Kaikki kuntoutusosastohoitoa tarvitsevat pääsevät viivytyksettä kuntoutusosastolle</p> <p>Kuntoutusasiakkaiden FIM (tulo/lähtö)</p>

Tavoite		Mittari	
	Toiminnassa kiinnitetään erityistä huomiota asiakkaiden hyvään kohteluun ja itsemääräämisoikeuden toteutumiseen. Palveluita käyttävistä/käyttäneistä asiakkaista vähintään 70 prosenttia on tyytyväisiä saamaansa palveluun.	Kohtelua koskevat muistutukset/kantelut Asiakastyytyväisyysraportit, joissa tavoitteena kouluarvosanoissa väh. 8.	
Saavutettavuus	Ensikontaktin saaminen terveysaseman vastaanottoon ja hammashoitolaan puhelinvastausaika alle 5 minuuttia tai takaisin soitto saman päivän aikana	Vasteaika- ja jonoraportit	
	Kiireetön vastaanottoaika lääkärille saatavilla (T3) 14 päivän aikana puhelimitse tai jossakin Saarikan alueen toimipisteessä ja 21 päivän aikana oman asuinkunnan toimipisteessä ja vastaanottohoitajalle 7 päivän aikana puhelimitse tai jossakin Saarikan alueen toimipisteessä ja 14 päivän aikana oman asuinkunnan toimipisteessä	Vasteaika- ja jonoraportit	
	Kiireetön vastaanottoaika hammaslääkärille saatavilla (T3) 4-6 kk ja suuhygienistille kuukauden aikana	Vasteaika- ja jonoraportit	
	Yhteydenaanti/takaisinsoitto mielenterveystoimistoon, työterveyshuoltoon saman päivän aikana	Vasteaika- ja jonoraportit	
	Reseptin uusiminen 3 vuorokauden kuluessa	Vasteaika- ja jonoraportit	
	Kaikki osastohoitoa tarvitsevat pääsevät viivytyksettä osastolle	Vasteaika- ja jonoraportit	
	Lapset puheeksi – mallin mukainen keskustelu- ja neuvonpito järjestyy viikon sisällä	Vasteaika- ja jonoraportit	
	Akuutti fysioterapia-aika (fysvas, selkä) järjestyy 3 vrk kuluessa yhteydenotosta ja hoidon tarpeen arvioinnista, ei kiireellinen fysioterapia-aika järjestyy 3 vkon sisällä hoidon tarpeen arvioinnista	Vasteaika- ja jonoraportit	
	Talous	Terveydenhuollon kustannukset alle 2 280 €/asukas	Toteutunut kustannus
		Perusterveydenhuollon kustannukset alle 1 134 €/asukas	Toteutunut kustannus
Perusterveydenhoidon avoterveydenhoito alle 867 €/asukas		Toteutunut kustannus	
Suun terveydenhuolto alle 160 €/asukas		Toteutunut kustannus	
Erikoissairaanhoidon alle 1 146 €/asukas		Toteutunut kustannus	
Terveysaseman vastaanottokäynti alle 112 €/käynti (brutto)		Toteutunut kustannus	
Hoitopäivän hinta osastolla alle 276 €/hoitovrk (brutto)			
Hoitopäivän hinta kuntoutusyksikössä alle 310 €/hoitovrk (brutto)		Toteutunut kustannus	
MTT:n terapiavastaanottokäynti alle 244 €/käynti		Toteutunut kustannus	
Laboratorionäytteenottokäynti alle 15 €/käynti (brutto)		Toteutunut kustannus	
Suun terveydenhuollon vastaanottokäynti alle 121 €/käynti (brutto)	Toteutunut kustannus		
Fysioterapeutin vastaanottokäynti alle 75 €/käynti (brutto)	Toteutunut kustannus		

5.5 Erikoissairaanhoidon palvelut

Erikoissairaanhoidon palvelut koostuvat yhteistyössä Keski-Suomen sairaanhoitopiirin kanssa tuotettavista lääketieteen ja hammaslääketieteen erikoisalojen mukaisten sairauksiin ehkäisyyn, tutkimiseen, hoitoon, ensihoitoon, päivystykseen ja lääkinnälliseen kuntoutukseen kuuluvista terveydenhuollon palveluista. Talousarvion määräraha perustuu kiinteään laskutukseen, josta 10 % määräytyy väestömäärän mukaan ja 90 % palvelujen käytön mukaan.

Talousarvion määrärahat (sis. ensihoidon ja sairaankuljetuksen kustannukset)

Erikoissairaanhoidon palvelut	TP 2018	Tarkistettu TA 2019	TA 2020	Muutos 2019/2020	
				€	%
Toimintatuotot	198 712	160 000	140 000	20 000	-12,5
Toimintakulut	-19 831 101	-20 403 853	-19 900 751	-503 102	-2,5
TOIMINTAKATE	-19 632 389	-20 243 853	-19 760 751	-483 102	-2,4
Laskennalliset erät	-24 168	-9 021	-8 843	-178	-2
Tilikauden yli-/alijäämä	-19 656 558	-20 252 874	-19 769 594	-483 280	-2,4

Toiminnalliset tavoitteet

Tavoite	Mittari
Lähetekäytäntöjen kehittäminen ja läheteiden määrän vähentäminen vuoden 2019 tasosta	Lähetteiden määrä

6 HENKILÖSTÖ

Henkilöstötavoitteet ja –mittarit on tässä talousarviossa erotettu selkeästi omaksi kokonaisuudekseen palvelualueiden tavoitteista ja –mittareista. Tavoitteena on vaikuttaa henkilöstön hyvään työkykyyn, sen tukemiseen ja ennalta ehkäisyyn sekä toisaalta kohdentaa työajan käyttöä asiakastyöhön.

6.1 Henkilöstön määrä ja kehitys

HENKILÖSTÖ	TP 2018	Tarkistettu TA 2019	TA 2020	Muutos 2019/20 lkm	%	TS 2021	TS 2022
Henkilöstön määrä							
Vakinaiset	519	540	535	-5	-0,9	530	525
Poistuma (eläke- ja muu poistuma)	39	40	40	0	0,0	40	40
Määräaikaiset	112	95	90	-5	-5,3	90	90
Organisatoriset muutokset	10	1	4	3	300,0	0	0
Yhteensä	631	635	625	-10	-1,6	620	615
Henkilöstökustannukset (1000 €)							
Palkat ja palkkiot	-21 679	-22 676	-23 004	-328	1,4	-23 004	-23 004
Eläkekulut	-4 779	-4 886	-4 879	7	-0,1	-4 879	-4 879
Muut henkilöstösivukulut	-987	-811	-957	-146	18,0	-957	-957
Yhteensä	-27 445	-28 373	-28 840	-467	1,6	-28 840	-28 840

6.2 Henkilöstötavoitteet

Tavoite	Mittari
Sairauspoissaolojen vähentäminen	Sairauspoissaolot pv/hlö Sairauspoissaolot pv/htv

	Sairauspoissaoloprosentti % Sairauspoissaolokustannukset euroa/hlö
Työtapaturmien vähentäminen tavoitteena O-työtapaturmaa	Työtapaturmat pv/hlö Työtapaturmat pv/htv Tapaturmavakuutusmaksut euroa/vuosi
Hyvään työkykyyn panostaminen ja ongelmien ennalta ehkäiseminen	Varhe-maksut euroa/vuosi Kuntoutumishyvitykset euroa/vuosi Työkyvyttömyyseläkkeet kpl/vuosi Työterveyshuollon kustannusten omavastuu euroa/hlö Tekemättömän työn* kustannukset palkkasummasta %
Työntekijäkohtaisten tavoitteiden asettaminen suoritelmämäärille ja työajankäytölle	Tarkennetaan myöhemmin, esim. <ul style="list-style-type: none"> • kotihoito 60 % • asumispalvelut 80 % • asiakasmäärät/työntekijä • käynnit/htv

*Tekemätön työ = yhteenlaskettu kustannus työterveyshuollon omavastuumaksusta, työkyvyttömyysmaksuista ja sairauspoissaolojen palkkakustannuksista

7 INVESTOINTIOSA

7.1 Investoinnit 2020-2022

INVESTOINTIOSA					
1 000 €	TP 2018	TA 2019	TA 2020	TS 2021	TS 2022
Investointimenot	-56	-50	-76	-76	-76
Investointitulot	0	0	0	0	0

Talousarvion investointeihin sisältyy seuraavat varaukset: Taloushallinnon ohjelman päivitys uuteen versioon, Pegasos-ohjelman tilastointi/raportointijärjestelmän hankinta sekä sosiaalitoimen Kanta-hankkeeseen liittyvä varaus.

Kuntayhtymä/Saarikka on sitoutunut sairaanhoitopiirin toteuttamaan asiakas- ja potilastietojärjestelmän hankintaan. Sosiaalihuollon järjestelmien osalta Saarikan kuntien alustava kustannusarvio on 1,3 milj. euroa. Alustavien suunnitelmien mukaan hankinta ajoittuu vuosille 2020-2024, mutta aikataulu täsmentyy myöhemmin. Mikäli hankinta käynnistyy vuonna 2020, SoTen yhtymävaltuusto päättää investoinnin rahoittamisesta erikseen kuntayhtymän perussopimuksen edellyttämällä tavalla.

8 LIITTEET

8.1 Tuloslaskelma

TULOSLASKELMA (1000 €)	TP 2017	TA 2018	TA 2019	TS 2020	TS 2021
LIKEVAIHTO *)	79 929	79 998	79 139	79 139	79 139
Liiketoiminnan muut tuotot	1 740	1 682	2 068	2 068	2 068
Materiaalit ja palvelut					
Aineet, tarvikkeet ja tavarat					
Ostot tilikauden aikana	-2 410	-2 330	-2 411	-2 411	-2 411
Palvelujen ostot	-42 574	-42 444	-42 819	-42 819	-42 819
Materiaalit ja palvelut	-44 984	-44 774	-45 230	-45 230	-45 230
Henkilöstökulut					
Palkat ja palkkiot	-21 448	-21 867	-21 858	-21 858	-21 858
Henkilöstösivukulut					
Eläkekulut	-4 772	-4 734	-4 747	-4 747	-4 747
Muut henkilöstösivukulut	-901	-936	-783	-783	-783
Henkilöstökulut	-27 121	-27 537	-27 388	-27 388	-27 388
Poistot ja arvonalentumiset					
Suunnitelman mukaiset poistot	-75	-56	-35	-35	-35
Poistot ja arvonalentumiset	-75	-56	-35	-35	-35

Liiketoiminnan muut kulut

Liiketoiminnan muut kulut	-9 497	-9 313	-8 554	-8 554	-8 554
Liikeylijäämä (-alijäämä)	-1 748	-1 682	0	0	0
Rahoitustuotot ja -kulut	8	0	0	0	0
Ylijäämä (-alijäämä) ennen satunn.eriä	0	0	0	0	0
Ylijäämä (-alijäämä) ennen varauksia	0	0	0	0	0
Tilikauden ylijäämä (-alijäämä)	0	0	0	0	0

**) Tuet ja avustukset kuntayht.* 70 347 70 973 70 901 70 901 70 901